

Силабус курсу:

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	053 Психологія
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	3,0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, Гетта Олена Миколаївна
вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
доцент кафедри Здоров'я людини та фізичного виховання

посада

agettagetta9@gmail.com

+380974654544

Viber за номером
телефону

аудиторія кафедри

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою вивчення дисципліни є сукупність знань про здоров'я людини, шляхи його забезпечення, формування і збереження в конкретних умовах життєдіяльності, що є необхідним підґрунтям для подальшого засвоєння студентами професійно-орієнтованих дисциплін, забезпечення формування наукового світогляду та затвердження принципів активного і здорового способу життя.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: навчальної дисципліни «Медико-соціальні основи здоров'я» є формування уявлень про місце біологічних, психологічних і медико-соціальних наук в структурі загальних знань про людину; формування основних понять та категорій соціальної медицини й медико-соціальних основ здоров'я; зміцнення і розвиток уявлень про здоров'я людини, його види; формування уявлень про здоров'я як результат соціальної адаптації людини, здоровий спосіб життя, шляхи і засоби підтримки і зміцнення високої працездатності людини; засвоєння матеріалу про хворобу, хворобливі стани, причини їх виникнення, основні механізми розвитку, прояви і можливі наслідки захворювань; вивчення основних напрямків лікування захворювань, надання першої медичної

допомоги в екстрених ситуаціях; засвоєння проявів соціальних небезпек і шляхів їх подолання в сучасному суспільстві.

Вміння: аналізувати процеси, що відбуваються в природі й суспільстві та впливають на стан фізичного, психічного та соціального здоров'я населення; застосування статистичних методів визначення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, його зумовлюють (відносні і середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, оцінка достовірності результатів статистичного дослідження з використанням параметричних і непараметричних методів); визначення основних інтегральних показників стану здоров'я населення; визначення джерел і / або місця знаходження інформації для вивчення і оцінки стану здоров'я населення (демографічних показників, захворюваності, інвалідності і т.д.); комплексна оцінка демографічної ситуації у взаємозв'язку з факторами, на неї впливають; визначення рейтингу окремих регіонів України за демографічними показниками; рейтингову оцінку стану первинної та загальної захворюваності різних регіонів України; розробку управлінських рішень, спрямованих на поліпшення здоров'я населення.

Передумови до початку вивчення: Базові знання з дисциплін: «Основи здоров'я», «Анатомія та фізіологія людини», «Здоров'язберігаючі технології».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни освоїти інтегральні методи оцінки здоров'я населення на популяційному рівні.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 08. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій..

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР19. Демонструвати виконання індивідуальної програми реабілітації (програми психологічного супроводу пацієнтів).

Структура курсу

№	Тема	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Введення у соціальну медицину	1. Вступ. Історичний огляд розвитку соціальної медицини	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
2	Фактори формування здоров'я	2. Поняття «здоров'я». Компоненти здоров'я: фізичний, психоемоційний інтелектуальний, соціальний, особистісний, моральний. Фактори ризику для здоров'я. Компоненти здорового способу життя	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
3	Комплексна оцінка стану здоров'я населення на основі інтегральних показників	3. Методи соціальної медицини. Демографічні показники	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
4	Рівні здоров'я, оцінка громадського здоров'я	4. Показники захворюваності та інвалідності. Показники фізичного розвитку. Визначення поняття індивідуального, групового, регіонального і популяційного здоров'я. Механічний рух населення	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
5	Рівні здоров'я, оцінка громадського здоров'я	5. Методи вивчення захворюваності. Вивчення захворюваності на підставі звертання населення до лікувально-профілактичних установ. Види медичних оглядів	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
6	Медико-соціальні проблеми інвалідності населення та методика її вивчення	6. Інвалідність як статистичне поняття, її медико-соціальне значення, групи інвалідності	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда.

№	Тема	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
7	Методи вивчення та оцінка показників репродуктивного здоров'я	7. Показники репродуктивного здоров'я. Визначення народжуваності, її рівні та регіонарні особливості. Невиношуваність вагітності, її основні причини. Безпліддя населення, його рівень, види і причини.	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
8	Психосоматичні стани	8. Психосоматика - розділ медичної психології. Психосоматичні розлади.	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
9	Соціально значущі захворювання	9. Поняття «соціально значущі захворювання». Класифікація та основні характеристики захворювань. ВІЛ/СНІД, гепатити. 10. Туберкульоз, ПСШ. 11. Сифіліс, герпетична інфекція, хламідіоз. 12. Соціально значущі неінфекційні захворювання	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
11	Генетика людини. Поняття про спадкові хвороби.	13. Поняття про спадкові хвороби. Групи спадкових захворювань.	Презентації в PowerPoint. Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.
12	Залежності	14. Поняття про залежності хвороби. Групи залежностей.	Презентації в PowerPoint.

№	Тема	Стислий зміст	Інструменти і завдання
		Види залежностей	Методи усного контролю: індивідуальне /фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; поточний письмовий контроль.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Національна служба здоров'я України: основні функції та задачі.	2
2.	Пакети медичних послуг.	2
3.	Стоматологічне здоров'я населення та організація стоматологічної допомоги.	2
4.	Методи вивчення стоматологічної захворюваності. Індикатори ризику стоматологічних захворювань в рамках STEPS.	2
5.	Здоровий спосіб життя в місті та селі.	2
6.	Роль ЗМІ у формуванні ЗСЖ.	2
7.	Родина, її роль в вирішенні медико-соціальних проблем здоров'я.	2
8.	Формування особистого стилю життя. Формування ЗСЖ через ЗМІ.	2
9.	Особливості соціальної підтримки дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями.	2
10.	Психічне здоров'я населення. Вчення про стрес. Стрес як головний соціальний чинник захворювань	2
11.	Значення екстрагенітальних і гінекологічних захворювань при оцінці репродуктивного здоров'я.	2
12.	Алкоголізм як медико-соціальна проблема. Тютюнова залежність як медико-соціальна проблема	2
13.	Поняття «обмеження життєдіяльності», «соціальна недостатність»	2
14.	Дитяча інвалідність як медико-соціальна проблема.	2
17.	Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи сімейної медицини	2
	Усього	34

	Всього годин
Загальна трудомісткість дисципліни	90
Лекції	28
Практичні заняття	28
Самостійна робота	34
Вид підсумкового контролю	іспит

Рекомендована література

Базова

1. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. - Вид. 3 – Вінниця: «Нова книга», 2013. – 560 с.
2. Біостатистика: підручник / [Грузева Т. С., Лехан В. М., Огнєв В. А. та ін.] ; за заг. ред. Грузевої Т. С. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 384 с.
3. Соціальна медицина и організація охорони здоров'я: Підручнк За ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф. Москаленка. - Вінниця: «Нова книга»,2000.

Допоміжна

1. Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008-2018 роки : [довідник для організаторів охорони здоров'я, лікарів-стоматологів, викладачів вищих навч. мед. закладів] / під ред. Вороненка Ю. В., Павленка О. В., Мазур І. П.; В. І. Біда, Г. Ф. Білоклицька, В. Г. Близнюк та ін. ; МОЗ України, Центр мед. статистики, Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика, Асоціація стоматологів України. - Кропивницький : Поліум, 2018. - 211 с.
2. Основи клінічної епідеміології та доказової медицини : [навчальний посібник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів] / М.П. Скакун. - Тернопіль : ТДМУ Укрмедкнига, 2008. - 371 с.
3. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань / В.М. Лехан, Ю.В. Вороненко, О.П. Максименко та ін. – Д.:АРТ-ПРЕС, 2004. – 184 с.
4. Здоровье 2020 – основы европейской политики и стратегии для XXI века. – ВОЗ, 2013. – 232с.
5. Методи соціальної медицини / під ред. О.М. Очерedyкo, О.Г. Процек. – Вінниця: Тезис, 2007. – 410 с.
6. Населення України. Демографічний щорічник. – К.: Держкомстат України. (режим доступу: www.ukrstat.gov.ua).
7. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.
8. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.
9. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я : від профілактики медичної до профілактики соціальної : монографія / Віталій Федорович Москаленко. - К. : Авіцена, 2009. - 238 с.

Оцінювання курсу

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: .

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, поточний письмовий контроль.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Виконання самостійної роботи.
 Написання контрольної роботи.
 Написання та захист реферату на задану тему.
 Складання заліку, екзамену.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Словесний метод. Наглядний метод. Інноваційні методи занять за допомогою комп'ютерних технологій для проведення лекцій та практичних занять. Самостійна робота з літературними джерелами.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ. Опорні конспекти лекцій; Робоча навчальна програма; Методичні рекомендації. Методичні розробки.

Система оцінювання та вимоги

Система поточного і підсумкового контролю знань. Навчальні досягнення студентів із дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової	для екзамену, курсової
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рівень знань оцінюється: «відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «добре»– коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «задовільно»– коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність; «незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій.

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.